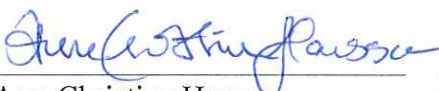

Handläggare
Nima Andacheh
Telefon: 08 - 508 36 240**Till**
Äldrenämnden
den 19 september 2017**Remiss angående Kulturdepartementets betän-
kande Bättre skydd mot diskriminering (SOU
2016:87)***Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr 110-958/2017,
kontorsutlåtande***Förvaltningens förslag till beslut**

Äldrenämnden godkänner anmälan av förvaltningens kontorsutlå-
tande som svar på kommunstyrelsens remiss av Kulturdepartemen-
tets betänkande (SOU 2016:87).

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef
Raili Karlsson
Avdelningschef**Sammanfattning**

Regeringen beslutade den 30 januari 2014 att tillsätta en särskild ut-
redare för att lämna förslag till hur arbetet mot diskriminering kan
organiseras och effektiviseras. Det övergripande syftet med utred-
ningen har varit att hitta lösningar på dessa problem eller åt-
minstone vägar för att minska dem. Detta har mynnat ut i betänkan-
det Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87) som har skick-
ats på remiss till bl.a. Stockholms stad.

Utredningsarbetet har syftat till att skapa ett system där aktörer på
olika nivåer arbetar aktivt mot diskriminering. Ett system där olika
aktörer kan komplettera och stödja varandra i arbetet mot diskrimi-
nering och med att ge stöd och hjälp till dem som har utsatts för

diskriminering. Målet är att risken för att utsättas för diskriminering ska minska och att de som utsätts ska kunna få stöd och hjälp bl.a. genom rådgivning och genom att få kunskap om sina rättigheter och möjligheter. När det gäller frågan om diskriminering i skollagsreglerad verksamhet har utredningens utgångspunkt varit att skapa det bästa skyddet och stödet för barn och elever som utsätts för diskriminering och andra kränkningar i skolan.

Äldreförvaltningen ser generellt positivt på betänkandets ambition att minska risken för att utsättas för diskriminering och att de som utsätts ska få stöd och hjälp. Flera av betänkandets förslag kommer att underlätta detta arbete.

Förslaget att samordna diskrimineringslagens regler som rör skollagsreglerad verksamhet med reglerna i skollagen om kränkande behandling kommer att innebära att aktörerna inom skolan får en bättre beredskap mot diskriminering.

Förvaltningen anser att den av utredningen föreslagna diskrimineringsnämnden antagligen kommer att öka benägenheten att anmäla diskriminering, dock menar förvaltningen att frågan om inrättandet av en diskrimineringsnämnd behöver utredas ytterligare, bl.a. av samhällsekonomiska skäl, men också av skäl hänförliga till bevis-tekniska frågor.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens intentioner med förslaget om att ändra lydelsen av bevisbördereglererna. Emellertid ifrågasätter förvaltningen nödvändigheten av förslaget.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 30 januari 2014 att tillsätta en särskild utredare för att lämna förslag till hur arbetet mot diskriminering kan organiseras och effektiviseras. Det övergripande syftet med utredningen har varit att hitta lösningar på dessa problem eller åtminstone vägar för att minska dem. Utredningen har resulterat i betänkandet Bättre skydd mot diskriminering (SOU 2016:87) som har skickats på remiss till bl.a. Stockholms stad.

Ärendet

I utredningens uppdrag har ingått att göra följande:

- Översyn av Diskrimineringsombudsmannens (DO) roll och uppdrag.
- Översyn av organisationen av arbetet mot diskriminering på regional och lokal nivå.

- Analys av om en annan ordning än den nuvarande för tillsyn över och främjande av likabehandling kan bidra till att säkerställa ett effektivt arbete mot diskriminering.
- Analys av bevisbördereglererna i diskrimineringslagen, föräldraledighetslagen, skollagen och lagen om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden.
- Analys av vem som ska ansvara för tillsynen över arbetet med åtgärder mot diskriminering i skolan – DO eller Skolinpektionen.
- Analys av om regleringen om skydd mot diskriminering i offentlig verksamhet behöver ändras.

Utredningsarbetet har syftat till att skapa ett system där aktörer på olika nivåer arbetar aktivt mot diskriminering. Ett system där olika aktörer kan komplettera och stödja varandra i arbetet mot diskriminering och med att ge stöd och hjälp till dem som har utsatts för diskriminering. Målet är att risken för att utsättas för diskriminering ska minska och att de som utsätts ska kunna få stöd och hjälp bl.a. genom rådgivning och genom att få kunskap om sina rättigheter och möjligheter.

När det gäller frågan om diskriminering i skollagsreglerad verksamhet har utredningens utgångspunkt varit att skapa det bästa skyddet och stödet för barn och elever som utsätts för diskriminering och andra kränkningar i skolan.

Åtgärdsförslag

Utredningens förslag till åtgärder redovisas nedan.

DO:s roll och uppdrag

- Förtydliga att DO inte ska agera som ombud för alla som vill föra talan i domstol genom att bestämmelsen om DO:s talerätt ändras. DO ska i först hand använda sin talerätt för att få fram avgöranden i prejudicerande mål, alltså mål som gäller frågor där det behövs vägledning från domstolar. Talan kan också föras i ärenden där DO anser att det annars finns särskilda skäl för det.

Arbetet på regional och lokal nivå

- Antidiskrimineringsbyråerna ska få statligt bidrag även i framtiden, under förutsättning att minst hälften används för verksamhet som gäller avgiftsfri rådgivning och stöd till enskilda om hur de kan ta till vara sina rättigheter.

- Kontrollen och återrapporteringen ska öka. På så sätt ska möjligheterna att säkerställa kvaliteten hos den verksamhet som får bidrag bli bättre.
- DO ska ge råd och stöd till antidiskrimineringsbyråerna.
- Länsstyrelsens ansvar för att arbeta mot diskriminering genom att vidta olika främjandeåtgärder ska förtydligas bl.a. genom kunskapsöverföring, stöd och utbildning. Arbetet ska ske i samråd med DO.

Förslag om att det ska inrättas en diskrimineringsnämnd

- Det ska inrättas en nämnd som ska tillhandahålla ett enkelt, billigt och snabbt förfarande för prövning av diskrimineringsstvister. Förfarandet vid nämnden ska vara skriftligt.

Bevisbörderegler

- Ändrad lydelse av bevisbörderegler i diskrimineringslagen, föräldraledighetslagen, skollagen och lagen om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, i syfte att förtydliga att det är en presumptionsregel, d.v.s. omvänd bevisbörda.

Ansvar för att motverka diskriminering i skollagsreglerad verksamhet

- Ansvar för tillsyn över arbetet med åtgärder mot diskriminering i skollagsreglerad verksamhet flyttas från DO till Skolinspektionen. Till följd av detta flyttas diskrimineringslagens regler som rör skollagsreglerad verksamhet till skollagen och samordnas med reglerna där om kränkande behandling.
- Justeringar i skollagen med anledning av att reglerna samordnas. Ett sådant förslag är att diskrimineringsersättning ska vara den ersättningsform som gäller för alla former av kränkningar, alltså både diskriminering och annan kränkande behandling. Möjligheten att få ersättning för s.k. ekonomisk skada ska dock finnas kvar.

Skyddet mot diskriminering i offentlig verksamhet

- Regeringen bör utreda frågan om att införa ett generellt diskrimineringsförbud.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av planeringsavdelningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 12 september 2017, för-

valtningsgruppen den 13 september 2017 samt det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndaren gemensamma rådet för funktionshinderfrågor den 14 september.

Förvaltningens synpunkter

Äldreförvaltningen ser generellt positivt på betänkandets ambition att minska risken för att utsättas för diskriminering och att de som utsätts ska få stöd och hjälp. Flera av betänkandets förslag kommer att underlätta detta arbete.

Ansaret för att motverka diskriminering i skollagsreglerad verksamhet

Förslaget innebär att såväl förbuden mot diskriminering och represalier som reglerna om aktiva åtgärder för att motverka diskriminering som gäller för skollagsreglerad verksamhet kommer att regleras i skollagen. Förvaltningen anser att en sådan ordning är ändamålsenlig, eftersom frågan om diskriminering är närbesläktad med frågan om kränkande behandling. Regler om kränkande behandling finns idag i skollagen. Det kommer därför att bli enklare för huvudmän och andra att överblicka regelverket, vilket kommer att innebära att aktörerna inom skolan får en bättre beredskap mot diskriminering.

Förslag om att det ska inrättas en diskrimineringsnämnd

Förvaltningen anser att den av utredningen föreslagna diskrimineringsnämnden antagligen kommer att öka benägenheten att anmäla diskriminering. Förvaltningen menar dock att frågan om inrättandet av en diskrimineringsnämnd behöver utredas ytterligare, bl.a. av samhällsekonomiska skäl, men också av skäl hänförliga till bevis tekniska frågor. Ett skriftligt förfarande vid nämnden, vilket utredningen föreslår, kan komma att innebära vissa svårigheter, t.ex. vid bevisvärderingen. I exempelvis konsumenttvister som handläggs av Allmänna reklamationsnämnden (ARN), där processen enbart är skriftlig, består bevisningen i flertalet ärenden ofta av bilder och annan dokumentation på fysiska föremål, såsom skor, kläder, bilar, lägenheter m.m. I diskriminerings tvister utgörs bevisningen däremot inte sällan endast av muntliga uppgifter. Även om bevisbördereglerna i konsumenttvister och diskriminerings tvister skiljer sig åt, anser förvaltningen att ett skriftligt förfarande i ärenden om diskriminering hos den tilltänkta diskrimineringsnämnden skulle, i somliga fall, ändå kunna leda till vissa bevis svårigheter för den utsatta.

Bevisbördereglerna

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens intentioner med förslaget om att ändra lydelsen av bevisbördereglerna. Emellertid ställer sig förvaltningen frågande till nödvändigheten av förslaget. De gällande reglerna är enligt förvaltningens mening tillräckligt tydliga, d.v.s. att det är fråga om omvänd bevisbörda, vilket innebär

att det räcker för den utsatta att lägga fram fakta som tyder på diskriminering och sedan ska den anmälde motbevisa att så inte har skett. Av utredningens analys och slutsatser synes inga övertygande skäl presenteras som stöd för en lagändring. Tvärtom anger utredningen själva i betänkandet att domstolarna numera tycks tillämpa regeln som en presumtionsregel. Detta borde därför rimligen innebära att en lagändring inte är nödvändig.

Jämställdhetsanalys

Detta tjänsteutlåtande har inte bedömts ha någon påverkan på förhållandet mellan könen eller jämställdhet.

Bilagor

SOU 2016:87 Bättre skydd mot diskriminering